

בדרך אשכול מר"ן

יציאה
18:10

כניסה
17:18

תרומה

משולחנו של מר"ן פאר הדור זצ"ל

השבת נקרא על תרומת עם ישראל להקמת המשכן, כלי המשכן ובגדי כהונה. התרומה כללה זהב וכסף ונחושת, תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים, עורות אילים מאודמים, עורות תחשים ועצי שיטים, שמן בשמים, אבני שוהם ואבני מילואים, וכן כלי המשכן, הארון, הכפורת, השולחן והמנורה, שהיו עשויים חלקם מעץ זהב, וחלקם היו עשויים מזהב טהור.

ונשאלת השאלה, מדוע ציורת התורה לעשות את המשכן וכליו ברוב פאר והדר, מזהב טהור ואבנים טובות, כשאנו מצויים לחיות בחיים הפרטיים בפשטות ובצניעות, כדברי המשנה במסכת אבות, "פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, ואם כך אתה עושה, אשריך וטוב לך", ולכאורה המשכן שהוא מקור השראה ודוגמא לעם ישראל, היה צריך להיות עשוי בפשטות ובצניעות, ומדוע דווקא שם אנו מצויים לעשותו זהב טהור? בכדי להבין זאת, נקדים את דברי התלמוד ירושלמי (במסכת פסחים) המספר על רבי עקיבא ותלמידיו, שהיו יוצאים מידי פעם לשוק כדי לאסוף צדקה לעניים, והיו להם תורמים קבועים, אליהם היו פונים ומקבלים מהם צדקה בעין טובה. באחד הימים, יצאו רבי עקיבא ותלמידיו, והגיעו אל ביתו של אחד העשירים אליו היו פונים ראשון, אך הפעם, כשהגיעו ועמדו בפתח ביתו, שמעו שיחה בין העשיר ובנו מתוך הבית. בשיחה זו שמעו את בנו של העשיר שואל את אביו מה לקנות היום לארוחת הצהרים, ואביו משיב לו שיקנה ירקות סוג ב' הזולים יותר. הבינו מיד רבי עקיבא ותלמידיו, כי הפעם מצבו הכלכלי של העשיר לא שפיר, והחליטו הפעם לוותר על תרומתו, וכך עזבו את המקום בלא שידע מבואם אליו, והמשיכו לביתם של תורמים אחרים. אך הנה לאחר שעתים, כשהיו בשוק, פגשו רבי עקיבא ותלמידיו את אותו העשיר שהביע באזנם את תמיהתו מדוע לא נכנסו לביתו להתרימו ראשון כדרכם בקודש? סיפר לו רבי עקיבא, כי אכן הגיעו לביתו, אך שמעו אותו אומר לבנו לקנות ירקות סוג ב', וכי הבינו כי מצבו הכלכלי כרגע קשה, ולכן דלגו עליו. כעס העשיר ואמר לרבי עקיבא ותלמידיו, אתם יודעים מה ביני לבן בני, אך אינכם יודעים מה ביני לבין בוראי, ואני עכשיו טרוד בעסקי, ולכן אבקש אתכם שתלכו לביתי, ותאמרו לאשתי שתתן לכם כוס מליאה דינרי זהב לצדקה יותר מפעמים אחרות. שמעו זאת רבי עקיבא ותלמידיו, והלכו לביתו ואמרו ככל אשר ציום העשיר לומר לאשתו, שמעה אשת העשיר את בקשת בעלה, ושאלה אותם, איזה כוס אמר לכם? מחוקה (כוס מליאה עד שפת הכוס בלבד) או כוס גדושה (כוס מליאה מעבר לשפת הכוס)? אמרו לה שהוא לא פירט להם על כך, אמרה להם אשת העשיר, אני אתן לכם בעין יפה כוס גדושה בדינרי זהב, אם יסכים מוטב, ואם לא יסכים, שיוריד לי מכתובתי! אמרה ועשתה, ונתנה להם כוס גדושה בדינרי זהב לצדקה. אחר הצהרים הגיע העשיר לביתו וספרה לו אשתו את אשר עשתה, שמח העשיר על העין הטובה והיד הרחבה שיש לאשתו, והכפיל לה את כתובתה. ממעשה זה אנו לומדים כי יכול אדם לחיות בביתו בפשטות ובצניעות ואף לאכול "סוג ב'" אך כשהדברים נוגעים לעניינים שבין אדם לבוראו, פה צריך לתת ולהשקיע את הטוב ביותר, כדי להראות ולהוכיח את חשיבות העניין, וכי עיקר מטרתנו בעולם לעשות נחת רוח ליוצרינו, ולעשות רצון בוראינו, ובצורה הטובה ביותר. וזהו המסר של פרשת השבוע ללמדנו, שאף שבחינו הפרטיים אנו מצויים לחיות בפשטות ובצניעות, הרי שבדברים רוחניים שמסמלים את השראת השכינה בתוכנו ואת הקשר שלנו עם ה' יתברך, אנו מצויים לעשותו בכל כוחנו בפאר והדר במסירות נפש לכבוד ולתפארת.

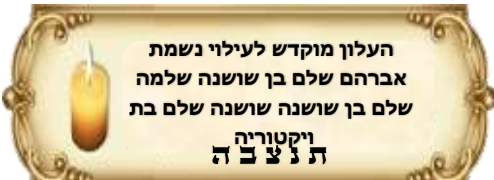
תורת יוסף

ויקחו לי תרומה

יודו לה' וחסדו

ויקחו לי לבני אדם.

פירוק דלתות וחלונות בשבת - שאלה: האם מותר לפרק בשבת דלת או חלון מהצירים עליהם הם מונחים? תשובה: **בהלכה הקודמת**, ביארנו שאחת המלאכות שאסור לעשותן בשבת, היא מלאכת "בונה". וכשם שאסור לבנות בשבת, או להוסיף דבר במבנה, כמו כן אסור בשבת לסתור דבר בנוי. וזו היא מלאכת "סותר". ועתה נבוא לדון בשאלה שלפנינו. כי דלתות הבית והחלונות, הרי הם קבועים בקירות הבית, ומצד שני, הם בנויים בנפרד, ומונחים וקבועים באמצעות צירים או מסילות. ולכן יש לדון, האם חיבור הדלת, או פירוקה בשבת, יש בהם חשש איסור משום בונה וסותר בשבת? והנה רבינו הרמב"ם (בפ"י מהלכות שבת) כתב בזו הלשון: המחזיר בשבת דלת של בור ושל דות ושל יציע, הרי זה תולדת בונה. כלומר, דלת שהיתה מפורקת לפני שבת, ובא אדם וקבעה בחזרה בשבת, הרי זה חייב משום "בונה" בשבת. וכן המפרק את הדלת בשבת, חייב משום "סותר". וכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן שח), והסביר את הדבר, שמאחר והדלתות מחוברות לבנין המחובר לקרקע, יש בזה איסור משום בנין וסתירה בשבת. ורבינו הר"ן (שבת מז בהלכות) כתב, שבפירוק והחזרת דלתות בשבת, יש איסור משום בנין ממש בשבת. ולפיכך כתב הט"ז, שאותם שמסירים בשבת דלתות או חלונות, עוברים איסור מן התורה בשבת, וחייבים קרבן חטאת. וכן פסק הגאון רבי חיים פלאג'י בספרו כף החיים. ואמנם הגאון החזון איש (סימן נ אות י) כתב, שבדלתות וחלונות שלנו, שהם מונחים ברפיון, וסובבים על צירים, ובקלות ניתן להסירם, אין איסור בנין וסתירה מן התורה, אלא מדרבנן, וכן דעת עוד מגדולי הפוסקים בעיקר דין פירוק דלתות, שאין בדבר איסור ממש מן התורה. מכל מקום למעשה, בודאי שאסור לפרק בשבת דלתות או חלונות, וכן אסור להחזירם בהחלט. (ועיין עוד בחזון עובדיה חלק חמישי עמוד רפג). ולסיכום: אסור לפרק או להחזיר דלתות וחלונות בשבת.

שבת שלום

עלון תורני שבועי

להצלחת אשתי
היקרה הבן
והבנות
למשפחת אלבס

אשרי אדם מצא חכמה
ואדם יפיק תבונה
מסלינג

תרומה | אדר | תש"פ

מס' 103

זיזוק לאליהו

החפץ חיים
רבי ישראל
מאיר הכהן
זצוק"ל

לשון הרע

נאמר במדרש: "כשאמר ה' למשה "ועשו לי מקדש", נודעו משה ואמר, איך יכול אדם לעשות בית לה? והלא כתוב: "הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך"? (כלומר, כל העולם כולו כפי שאנו רואים אותו, אינו יכול להכיל את הקדוש ברוך הוא). אמר לו הקדוש ברוך הוא, לא לפי כוחי אני מבקש, אלא לפי כוחם, עשרים קרש בצפון עשרים קרש בדרום ושמונה במערב. (כלומר, ה' יתברך אינו מבקש מישראל, אלא דבר שהם יכולים לעשותו לפי המושגים שלהם, שיהיה המקדש בנוי באופן גשמי ומוגבל, עשרים קרשים בצפון וכו').

למדנו ממדרש זה שהנדרש מן האדם לעשות הוא לפי כוחו, אך גם לא פחות מכך.

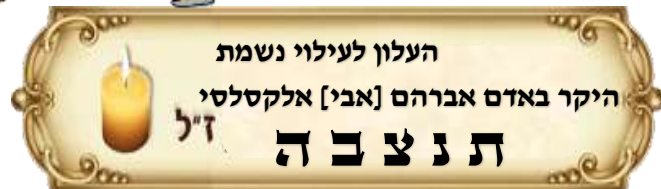
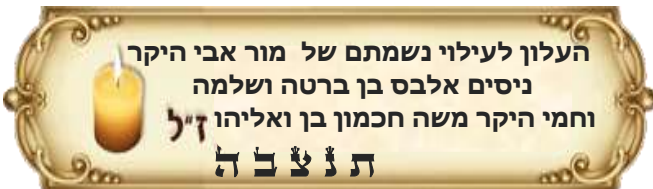
במסכת יומא אמרו, (דף ל"ה ע"ב) עני בא לדין (אחר אריכות ימים ושנים, לפני בית דין של מעלה), ואומרים לו, מפני מה לא עסקת בתורה? אם אומר "עני הייתי וטרוד במזונותיי ולכם לא עסקתי בתורה", אומרים לו, כלום עני היית יותר מהלל? אמרו עליו על הלל הזקן, שבכל יום ויום היה עושה ומשתכר בטרפיק (שם מטבע קטן), חציו היה נותן לשומר בית המדרש, וחציו לפרנסתו ולפרנסת אנשי ביתו. פעם אחת לא מצא להשתכר, ולא הניחו (ולא איפשר לו) שומר בית המדרש להיכנס, עלה ונתלה וישב על פי ארובה כדי שישמע דברי אלהים חיים מפי שמעיה ואבטליון. אמרו, אותו יום, ערב שבת היה, ותקופת טבת הייתה, וירד עליו שלג מן השמים, כשעלה עמוד השחר, אמר לו שמעיה לאבטליון, אבטליון אחי, בכל יום הבית מאיר והיום הבית אפל, שמא יום המעונן הוא? הציצו עיניהם וראו דמות אדם בארובה, עלו ומצאו עליו שלוש אמות שלג, מיד פרקוהו ורחצוהו והושיבוהו כנגד המדורה, אמרו, ראוי זה לחלל עליו את השבת.

נמצא הלל מחייב את העניים. והשאלה נשאלת, איך דורשים מאדם עני פשוט שלא קרא ולא שנה, או מאדם חלש בגוף או באופי ואין ביכולתו להיות כהלל שהיו לו כוחות ומסירות נפש עצומים לתורה עד כדי פקוח נפש, ומחייבים אותו בדין על כך, והרי לא נבראו כל בני האדם שווים באופי, בכוחות נפש, במידות, ואיך אפשר לחייב את כל העולם להיות כהלל ולדרוש מכל אחד מעבר ליכולתו?

התשובה היא, כי לא נדרש מאף אחד לעשות מעבר לכוחותיו, להיות כהלל, לעלות לגג בשלג, וללמוד תורה כמותו, כי אכן לא נבראו כל בני האדם שווים, אך הדרישה מאתנו היא, שכמו שהלל מיצה את כל כוחותיו שלו ואת כל יכולתו למסירות נפש לתורה ומצוות, כמו כן נדרש מכל אחד למצות את כל יכולתו כפי כוחו הוא, ולפי הנתונים שהקדוש ברוך הוא העניק לו, אם מעט ואם הרבה, לפי מה שהוא, האם בחיי היום יום הוא מקדיש את מרצו וזמנו לתורה ומצוות לפי כוחו או לא, זה למעשה מה שהלל מחייב את העני.

כי ברוחניות, "המינימום הנדרש הוא המקסימום האפשרי", וזהו היסוד שאנו רואים בפרשת השבוע, "ועשו לי מקדש" לפי כוחם.

שבת שלום!

ולעילוי נשמת חברי היקר הזמר איציק הרוש בן חנניה ז"ל ורחל תבלח"א